



Leszkay András bácsi Moha-meséje

## Ugribugri fortélyja

Amikor Ugribugri, a kisöcsém el-  
sős volt, egy novemberi estén, már  
hálóingben felállt az ágyára, és  
ahogyan nyáron a vándorcirkusz  
bohócától hallotta, szónokolni kez-  
dett: „Mélyen dinsztelt közönség! Én  
vagyok te, te vagy én. Ki a számár:  
Te vagy én?” Ekkor kinyílt az ajtó,  
jött lefeküdni Gyopár bátyánk, és  
rászólt Ugribugri: „Édesanya már  
százszor megmondta, hogy az ágy-  
ra nem szabad felállni. Eleshetsz,  
betöröd a fejedet. De jól van, csak  
rosszalkodjál, majd semmit sem  
kapsz a Mikulástól! Ha volna egy  
csöpp eszed, legalább ilyenkor jól  
viselkednél!”

Ugribugri arcocskája felragyo-  
gott: „Igaz! Már nemsokára fog jönni  
a Mikulás bácsi!” Bebújt gyorsan a  
takarója alá, el is simogatta szép  
rendesre, és még a köszönésével is  
mutatni igyekezett, milyen jó gyerek:  
„Jó éjszakát, kedves bátyuskáim!  
Szép álmokat!” Amikor Gyopár  
megmosdott, és elfújta a lámpát, azt  
hittem, Ugribugri már régen alszik.  
De egyszerre csak megszólalt: „Jó  
lenne, ha ma éjszaka már esni kez-  
dene a hó.” De tüstént meg is nyug-  
tatta magát: „Az sem nagy baj, ha  
most még nem esik. Akár hőség is  
lehetne, most már mégis Mikulás-  
időben járunk.”

Másnapról kezdve karba font  
kézzel ült az iskolában, nem sutto-  
gott a szomszédaival, hazafelé jövet  
senkinek sem ütötte le a kucsmáját,  
ebéd előtt felszólítás nélkül kezet  
mosott, nem hagyta a tányérján a  
főzeléket, ebéd után tüstént megírta  
a leckéjét, sötétedéskor pedig,  
amint édesanyánk kívánta, hazain-  
dult a labdázóhelyről. Mindezt kész-  
ségesen, sőt örömmel tette. De-  
cember ötödikén reggel pedig való-  
sággal boldog volt, hogy végre hó  
borítja a hegyeket. Csizmacskáit,  
bocskorait még ebéd előtt fényesíte-  
ni kezdte, és még világosan kirakta  
őket az ablakba.

Másnap reggel kiszedte ugyan  
az ajándékokat, de egy részüket – a  
játékmikulást, a csokoládémikulást,  
a feldíszített virgácsot meg a doboz

datolyát – alapos megszemlélés  
után visszatette, és napokon át  
nehezítette édesanyánknak a szel-  
lőztetést. Amikor pedig édesanyánk  
már nem engedte, hogy visszara-  
kodjék, helyet keresett szekrényké-  
jében a játékmikulásnak. Beállította  
és szomorúan így szólt: „Most már  
igazán vége a Mikulás-időnek.”



Szomorúsága azonban nem tar-  
tott sokáig. Egy napon, tüstént ebéd  
után, a leckeírást ismét későbbre  
hagyva, mindhárman kimentünk  
szánkázni a hegyoldalra. Amikor a  
kis Mákszem mellettünk húzta fölfé-  
lé a szánkóját, Ugribugri mögéje  
lopódzott, s hogy bosszantsa, meg-  
fogta a szánkót. Mákszem – amint  
Ugribugri remélte is – azt hitte, bo-  
korban akadt meg a szánkója, és  
hátra sem nézve erőlködött, hogy  
kiszabadítsa. Végül mégis hátrate-  
kintett, Ugribugri meg nevetett egy  
nagyot. A csúfondáros nevetésből  
azonban hamarosan boldog mo-  
solygás lett. Gyopár ugyanis rászólt:  
„Jól van, Ugribugri, csak rosszalkod-  
jál! Majd kevesebbet kapsz kará-  
csonyra! Vagy semmit! Ha lenne  
egy csöpp eszed, legalább ilyenkor  
jól viselkednél.” Ugribugri arcocská-  
ja felragyogott: „Igaz! Már karácso-  
nyi idő van!” Utánaloholt Mákszem-  
nek, és kikapta a kezéből a szán  
kötelét: „Felhúszom helyetted!” Más-  
nap már csak leckeírás után jött ki  
szánkózni, esténként már vacsora  
előtt megmosdott, és édesanyánk

első szavára alkudozás nélkül indult  
lefeküdni. Még a járása is megválto-  
zott ezekben a napokban. Ünnepi  
lett. Úgy lépdelt, mintha ragyogó  
felhőkön járna, szinte lebegett.

Január elején azonban, amikor  
együtt kicipeltük a lekopasztott ka-  
rácsonyfát a faskamrába, a boldog  
lebegő szomorúan vánszorgó lett.  
Hosszasan nézte a kamra földjére  
fektetett fenyőt, és szinte nyöszö-  
rögte: „Rettenetes, hogy most mi-  
lyen sokáig kell várni, amíg jönni fog  
a nyuszi, és megint örülhetek, hogy  
ünnepe van! Minden hónapban jönnie  
kéne valakinek!”

Egy hűvös kora tavaszi reggelen  
Ugribugri az ablaknál állt, kedvetle-  
nül nézte a sűrű esőt, aztán a kony-  
hába indult. Gyopár beszélt a ve-  
randárról: „Ne menj még reggelizni,  
zsirozd be te is a csizmádat, nehogy  
átázzék.” Ugribugri nem szerette, ha  
zsiros a csizmacskája, kelletlenül  
felelte hát: „Már bezsiroztam. Nem  
kell, hogy figyelmeztess a kötött  
mellénykére sem, már rajtam van.”  
Gyopár ekkor megjelent az ajtóban:  
„Mivel zsiroztad be?” Kiderült, hogy  
nincs is halzsír a csizmatisztító ládi-  
kánkban, Gyopár most hozta a kam-  
rából az új dobozt. Ugribugri elvörös-  
södött, Gyopár meg bólogatott: „Jól  
van öcskös, hazudozzál csak, ép-  
pen jókor hazudozol. Jön nemsoká-  
ra a nyuszi, de majd semmit sem  
tesz az ágyad mellé. Ha volna egy  
csöpp eszed...” Tovább nem mond-  
hatta, mert Ugribugri ugrott egy  
nagyot, és felrikkantott: „Igaz! Már  
nyusziidő van!” Lerángatta a zeké-  
jét, és boldogan kapkodott: „Azt is  
csak hazudtam ám, hogy rajtam van  
a kötött mellény! De most felve-  
szem!” Ugrált az erdei úton is, isko-  
lába menet. Csuklyás gallérokö-  
penyke volt rajta, de hátrahajította a  
fejét, hogy arcába hulljon az eső, és  
kiáltozta: „Nyusziidő esőcskéje!  
Nyusziidő esőcskéje!” Futkosott a  
fák közt, nézte a fület, hol maradt  
meg legszebben a hó alatt, honnan  
szedjen majd, ha készíti a fészket a  
nyuszinak. Olyan volt a kerek kö-  
penykéjében, mint valami táncoló

gomba. Padbeli szomszédjai természetesen aznap már hiába suttogtak neki, nem válaszolt. Hazafelé menet ismét békében hagyta a kucsmákat, csuklyákat, és megint úgy lépdelt, mintha ragyogó felhőkön lebegne.

A fészket azonban könnyebb volt megcsinálni, mint szétbontani. Édesanyáknak négyszer-ötször is szólnia kellett, hogy kéri már vissza a kosarat. Amikor pedig végre rászánta magát az öcskös, hogy kiöntse a csokoládétól maszatos fűcsomót, szinte feljajdult: „Vége a nyusziidőnek is! Most milyen sokáig kell várni, hogy jöjjön a Mikulás! Ha kistörpék készítették volna a nap-tárt, csupa ünnep volna!”

A következő hetekben gyakran üldögélt szóltanul és komoran, látszott rajta, hogy erősen töri valamin a fejét. Egyszer meg is kérdeztem tőle: „Talán azon töprengsz, hogyan iktathatsz újabb ünnepeket a nap-tárba?” Meglepett, hogy milyen szomorúan szólt rám: „Ne tréfálj ezzel, Moha! Igenis, több ünnepnek kéne lennie. Hogy folytonosan örülhessen az ember.” Mosolyogtam rajta, és gondoltam, töprengjen hát, majd elunja.

Néhány nap múlva azonban megtudtam, hogy már ki is talált valamit. Egy szombati estén ugyanis, amikor már ágyban volt, én meg éppen mosdottam, behallottuk a verandáról, hogy mondja ám valaki a szüleinknek, cirkusz érkezett a völgybéli falucskába, édesapánk meg így szólt: „No, akkor holnap mindnyájan lemegyünk.” Az öcskös kurjantott egy nagyot, talpra ugrott az ágyon, ugrált és szónokolni kezdett: „Mélyen dinsztelt közönség! Én vagyok te, te vagy én, ki a számár...” Ekkor hirtelen elhallgatott, és gyorsan visszafeküdt: „Jaj, elfelejtettem, hogy nem szabad felállni az ágyra.” Persze néztem egy nagyot: „Hát te ilyen jó vagy újabban? Derék dolog!” De szégyenkezve elmosolyodott, és szomorkásan szabadkozott: „Nem vagyok én jó, Moha. Csak fortélyból feküdtem vissza.” Még nagyobbakat néztem: „Miféle fortélyból?” Zavartan magyarázta: „Hiszen beszéltünk róla a múltkor, az ünnepekről... Kitaláltam egy fortélyt..., de még nem biztos, hogy jó. Hagyj is most békében, hogy figyelhessem, beválik-e.”

Rendesre simítgatta a takaróját, szóltanul feküdt egy ideig, nézte a mennyezetet, aztán egyszer csak elmosolyodott: „Úgy érzem, beválik.

De még kipróbálok néhányszor, csak aztán mondom meg, micsoda. Jó éjszakát, kedves bátyuskám, szép álmokat!”

Egy délután elballagott a házuk előtt a törpeházi csacsifogat. A kis Mákszem ült a bakon, ő hajtotta Tóbiás csacsit. Ugribugri, mihelyt megpillantotta, már osont is ki a kapunkon, hogy a kistörpék kedvelt szokása szerint a hajtó bosszantására becsavarja a kocsi végén a kerékféket. Mőgéje lopódzott a kocsinak és nyúlt a fék felé... De akkor hirtelen, mint akinek eszébe jut valami, visszakapta a kezét, és odaszólt Mákszem kocsisnak: „A villám gyorsabb, de délcegséget tanulhatna tőled.” Mákszem hálásan elmosolyodott, még jobban kihúzta



magát a bakon, Ugribugri meg viszszaballagott. Ezúttal már Gyopár is látta-hallotta, mi történt, ketten vártuk hát a dicsérettel. De Ugribugri megint szégyenkezve és szomorkásan szabadkozott: „Nem jóságból tettem. Fortélyt próbálok ki. Most pedig figyelem, hogy beválik-e.” Elnézett mellettünk a messzeségbe, de csak a tekintete volt a hegyeken, a figyelme mintha befelé nézett volna, önmagába. Aztán egyszerre csak boldogan elmosolyodott, és úgy tekintett körül, mint aki Tündérországra került, de még nem meri elhinni, hogy csakugyan ott van.

Körülbelül egy hét múlva betévedt egy gyönyörű lepke a szobánkba, és leszállt Gyopár asztalkájára. Ugyanabban a pillanatban kiáltotta odakinn édesanyánk: „Uzsonnázni!” Gyopár, hogy majd később megnézegethesse, ügyesen leborította a lepkét egy vizespohárral, és szaladtunk mind a hárman a kertbe. Amikor visszamentünk, Gyopár az asztalára meredt, és felkiáltott: „Jaj, az a szemtelen

Mióka!” A pohár törötte a padlón, a lepke meg sehol. Nyilvánvaló volt, hogy Mióka cicánk döntötte fel mancsával a poharat, nem először tett ilyesmit, az legurult, a lepkét meg – különlegességével mit sem törődve – jóízűen elköltötte. Gyopár bosszankodott ugyan, de már sietett is a rétre labdázni. Amikor azonban becsukta maga mögött az ajtót, Ugribugri szinte rémülten utána kiáltott: „Gyopár! Gyere vissza!” – „Mit akarsz?” Ugribugri ezt mondta: „Én engedtem szabadon a lepkét. El akartam hitetni veled, hogy Mióka ette meg, de mégis inkább megmondom, hogy én engedtem el.” És boldogan elmosolyodott.

Gyopár meg velem együtt bámult. Hogy miért engedte szabadon, azt tudtuk. Azért, hogy ne féljen a lepke, mialatt szemléltetjük. Azon viszont csodálkoztunk, hogy ha már ilyen jól elhitette Mióka vadászkalandját, miért mondta meg mégis az igazat. Gyopár nem tudta, szidja-e, dicsérje-e, de Ugribugri dicséret nélkül is szabadkozott: „Nem jóságból mondtam meg. Fortélyból tettem ezt is. De most már biztos, hogy jó a fortélyom, most már megmondhatom, hogy miért csinálom. Én nagyon szeretem az ünnepeket, és ünnepek idején jól kell viselkedni, hogy minél többet kapjon az ember. Ezért akarok mindig igazat mondani, ezért nem bosszantom többé sem Mákszemet, sem mást, és ezért nem ugrálok már az ágyamon.” Gyopár még mindig bámult: „De hiszen most nem lesz semmiféle ünnep. Mit kapsz most érte, ha jó vagy?” Ezen a kérdésen viszont Ugribugri bámult egy nagyot: „Az ünnepet kapom. Nem azért viselkedem jól, mert ünnep lesz, hanem attól lesz ünnep a számomra, hogy jól viselkedem. Tudom, hogy ez ravaszkodás, de nem tehetek róla, nagyon szeretem érezni, hogy ünnep van.”

Noha testvérek voltunk, nemigen szoktunk ölelkezni, most azonban megöleltem az öcsköst: „És mondd csak, Ugribugri, hány ünnepet akarsz így kiravaszkodni magadnak az esztendőben?” Gondolkodás nélkül rávágta: „Háromszázhatvanhatot!” Nevettem: „Ez nagyon szép szándék, de tévedtél is egy kicsit. Az esztendőnek csak háromszázhatvanöt napja van.” Ugribugri arccskája azonban felragyogott: „De ebben az esztendőben eggyel több ünnepem lehet! Szökőév van!”